

عنوان مقاله:

مطالعه تزیینات و نقوش کاشیکاری آرامگاه خواجه ربیع مشهد

محل انتشار:

سومین همایش ملی نقش خراسان در شکوفایی هنر و معماری ایرانی-اسلامی (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

لاله خرازیان - استادیار گروه هنر، دانشکده الزهرا، دانشگاه فنی و حرفه ای، مشهد، ایران.

خلاصه مقاله:

آرامگاه «ربیع ابن الخثیم» در دوران صفوی به توصیه شیخ بهایی و به دستور شاه عباس، در مشهد بنا گردید. وی از یاران امام علی (ع) بود که به دستور ایشان راهی خراسان شد و در ایران با نام خواجه ربیع شناخته شده است. ساختار بنای بقعه به شکل هشت ضلعی و تزیینات آن شامل گچبری، نقاشی، حجاری، آجرکاری و به رسم معماران دوران صفوی عمده سطوح بیرونی با کاشی مزین شده است. پژوهش پیش رو نظر بر آن دارد که با تحلیل قیاسی در فرم و تنوع نقوش تزیینی به کار رفته در کاشیکاری آرامگاه خواجه ربیع، به مستندسازی این نقوش بر اساس مکان قرارگیریشان در تمام اضلاع بیرونی بنا بپردازد. این پژوهش به شیوه توصیفی-تحلیلی با جمع آوری اطلاعات از طریق منابع کتابخانه ای و بازدید میدانی از بنا صورت گرفته است. تصاویر مستندسازی شده توسط نگارنده از آرامگاه، با توجه به جهت اضلاع دستهبندی شده و میزان تفاوتها و شباهتهای موجود میان این اضلاع، در قالب جداولی ارائه گردیده است. مشهود است که عمده کاشیکاری در بدنه بیرونی آرامگاه و ازاره داخلی با بهره‌گیری از نقوش هندسی، اسلیمی و کتیبه‌های کار شده، و تنها در یک مورد از نقش جانوری استفاده شده است. بر اساس جایگاه نقوش و تکنیک ساخت کاشیهای هر ضلع به صورت مقایسه ای، میشود بیان کرد بیشتر نقوش کاشیها با سبک دوره صفوی تا حدودی در خود گرایش به سبک تیموری را حفظ کرده است. میان نقوش کاشیهای معقلی اضلاع پشت به پشت بنا میزان شباهت در نقش و رنگ بسیار مشهود است، اما تفاوتهایی در بخشهایی از کاشیکاری معرق و هفت رنگ دیده میشود.

کلمات کلیدی:

آرامگاههای خراسان، خواجه ربیع، کاشی صفوی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1486151>

